

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 12. Maia V. S. ROKU 1809.

S. PETERSBURG V. S. 30 Kwietnia. J. J. Mość obławia swoje ukontentowanie batalionowi pólku strzeleckiego leybgwardyi Półkownika Graffa S. Triest za uczynione d. 22 popisy a żołnierzom po rublu daruie—Były w świecie J. J. Mości GL. Konowincyn назнача się kommandantem 3ciey dywizyi. Szef Czernichowskiego muszk: pólku GA. X. Dolhoruki mianuie się kommandantem brygady pólkow Archangielskiego m. i 7go strzeleckiego. Odstawny GM. Adamowicz przyymuie się do służby polowej—Główny komendant Sweaborgskiego portu Vice-Admirał Daniłow przestał być dowodzącą w porcie, a wrócił się do floty do pierwszey czynności; na miejscu zaś iego główny-kommanderuiącym w Sweaburgu będzie GM. Saklin Kapitan Rewelskiego portu—J. J. Mość obławia swoje ukontentowanie Chorążemu pólku Litewskiego Ułanow Szydłowskiemu za porządne skupienie i przeprowadzenie koni dla tego pólku.

DREZNO 4 Maia. Król wyjeżdżając z tey stolicy do Lipska wyliczyć rozkazał trzymiesięczną pensyą wszystkim urzędnikom. Dla uspokojenia zaś miasta Dyrektor policyi wydał następne ogłoszenie „Publiczność pewną być powinna że Król równie zawsze iest przywiązany do obywatelów Drezna, że oddala się od nich z powodu zaczętey wojny na granicach, lecz nie z przyczyny wypadków smutnych, że oddalenie to od iego drogiey stolicy niezminiejszy bynajmniey troskliwości oycowskiey o dobro mieszkańców miasta i kraiu „ Po wyjeździe króla wraz Mar: Bernadotte X. Pontecorvo naczelny wódz sił saskich i francuzkich w Saxonii wyruszył z wojskiem na oddzielną kampanię od głównej armii, a artylerya ciężka popłynęła rzeką do Magdeburga. Fortyfikować miasto przestano, lecz urządzono gwardyą narodową, i piękne kompanie iazdy. Zapewniają że X. Pontecorvo połączywszy wszystkie woyska ma za cel działania Gallicyą. Wielu posłów zagranicznych do Lipska zjechało się.

Wiadome już są zwycięstwa d. 19 i 20 przez Napoleona nad Austryakami odniesione: wiadoma już klęska ostatnich pod Rohr gdzie 20 generałów i 15 t. ludzi w zabitych lub raniomych oraz 30 t. w ieńcach stracili; lecz późniejszy zwycięski korzyści Francuzi odnieśli. Niepracowany Imperator, ani żadnymi trudami zmordowany ciągle pracował na koniu; żadney nocy nie spał więcej 2 godzin. Poruszenia są prędsze, iak nigdy nie były. Chociaż nieprzyjaciel dzikim sposobem bez wypowiedzenia wojny napadł, Napoleon d. 21 świetną wygrał bitwę pod Landshut, zdobył to miasto w któ-

rym była główna kwatera Austryaków, zabrał szpital od 1500 rannych, kassy regimentowe, 6 t. bagażów i 12 t. ieńców. Mar: Bessiers z iazdą dnia tego ku Inn pociągnął. Dnia 22 nowe tryumfy uwieńczyły armią francuzką: wygrała ona dwie potyczki pod Peysing i Ratyzboną i trzy walne batalie pod Tane Abensberg i Eckmühl; rozszarpała woysko Austryackie na części, które w różne strony rozrzuciła, iedne korpusy za Dunay wyparła, drugie w góry tyrolskie zapędziła, inne za rzekę Inn na Saltzburg rzuciła: Ratyzboną szturmem po 12 godzinnym strzelaniu zdobyła. D. 23 pod Braunau podług doniesienia gońców zaszła nowa rozprawa, w której wzięli francuzi 53 dział i 30 t. ieńców. D. 24 przeniósł Napoleon główną kwaterę do Ratyzbony, gdzie w odezwie do woyska o bitwach d. 21 i 22 to wyraził „ Żołnierze! Wyzwani z głębokiego pokoju przez nieprzyjaciela niepamiętnego na dobrodziejstwa sobie uczynione, uderzyliście na iego tłumne zastępy pod Tane Abersberg i Eckmühl, w kilku czasach wszystkie siły rozgromiliście przywodząc do skutku wielkie swoje zwycięstwa. Zdobyliście w tych bitwach 100 dział, 40 chorągwi, 3 ekwipaże zaprzężone, 3 t. bagażów i 50 t. ieńców zabraliście. Już nasze przednie stráže zabiegły za rzekę Inn w granice nieprzyjacielskie, nie uplynie miesiąc ieden iak w stolicy nieprzyjacielskiej Wiedniu będziecie.

Król Bawarski po krótkiey niebytności powrócił do stolicy swojej Munich, którą po krwawych bitwach iak i całą Bawaryą musiał opuścić nieprzyjaciel, dla obrony oyczystych siedlisk—AX. Wirtzburski brat Cesarza przyjechał do Würtzburga i wydał odezwę do swiego ludu w treści, ażeby w miejscach publicznych nierozmawiał o polityce i woysku, ani słuchał złośliwie rozrzuconych wieści. Gospodarze domów, którzyby cierpieli takie nieuważne rozmowy, i o nich niedonieśli wyższej władzy, ukarani naprzód będą pieniężną winą, a potem więzieniem, podobnież i ci którzy rozprawować niedorzecznie zechcą. Roznoszący fałszywe wiadomości, i głoszący zasady przeciwne duchowi rządu, będą uwięzieni, w zamku osadzeni, i surowo sądzeni. Królowa Westfalska iedzie do Strazburga—Z powodu rozruchów w Tyrolu i Voralbergu, Landuman Szwaycarski wezwał kantony do zgromadzenia woyska pod S. Gal dla wstrzymania zbrojney siły, iezeliby się ona na granicach pokazała—AX. Karol po bitwach pod Abensberg, Eckmühl i Tane mając przecięty odwrót wielkim traktem do Wiednia przeszedł na lewą stronę Dunaju; a niemogąc ciągnąć do stolicy małemi drogami

mi, prowadzi wyratowane z porażki woyska przez Waldmünchen gościńcem do Pragi Czeskiej. F. M. Hiller ku południowi posunął się. Niewiadomo kto będzie zasłaniał drogę prawym brzegiem Dunaju od Ratyzbony przez Straubing, Passau, Lintz, i Ens idącą. To pewna że d. 26 francuzi znajdowali się na ziemi austriackiej. Tymczasem idą z Francji bez żadnej przerwy liczne posiłki. Proporce polskie Krasieńskiego d. 20 były w Canstad, ciągną one z gwarydą Napoleona.

PARYŻ d. 27 Kwietnia Przybycie Imperatora do armii było hasłem powszechnej bitwy. Zwycięstwo w tej iak we wszystkich innych bataliach wiernie Napoleonowi służyło. Woysko AX. Karola pobite i rozproszone zostało zupełnie. Nim wiedzieć będziemy o szczegółach, oznajmujemy teraz co Telegrafem doniesiono. „Armia francuzka pobijwszy zupełnie nieprzyjaciela, wzięła w niewolę 25 t. ieńców, i zdobyła wielką liczbę dział oraz chorągwi. Wielu generałów iest zabitych albo ranionych. Nieprzyjaciel rozpierchniony wszędzie z pośpiechem iest ścigany. „Zbiór nadeszły dotąd przez Telegrafy lub gońców wiadomości pokazuje, że woyska nasze d. 17 wielkie czynić obróty zaczęły na skrzydle prawem Austriaków; a zatym spotkały się przednie straż dwa razy, iednak francuzi bez przeszkodnie obeysć Austriaków trafili. D. 19, 20 i 21 nastąpiły krwawe rozprawy, w których Austriacy zupełnie przegrali straciwszy od 20 do 25 t. ludzi i 20 generałów. Napoleon nie był z siadł z konia aż do wieczora d. 21. Goniec nadzwyczajny przyniósł list X. Neufchatel vice-hetmana i maior-generalu W. woyska do X. Arcy-Kancelerza państwa Chmbaceres d. 23 z placu bitwy pisany w tych słowach „Imperator, pisze Berthier, odniósł zwycięstwo nad AX. Karolem większe, iezeli bydz może, aniżeli pod Jena. Bitwa pod Ratyzboną trwała 3 dni, AX. Karol pobity we wszystkich punktach stracił chorągwie, działa, bagaże i 30 t. ieńców. Imperator iest zdrów zupełnie. „Kon-skrypcyonisci i starszy żołnierze ciągle za Ren przechodzą—Minister zewnetrny do Strazburga wyiechał, dokąd iuż przybyli Królowa Westfalska i Sekretarz stanu Maret: na dzień 24 tam przybędzie Ambassador austriacki Meternich—Do Lorient zawinął statek amerykański wyprawiony od Prezydenta stanów ziednoczonych Madison z ważnemi depeszami do Ambassadora w Paryżu rezydującego—Kładniemy dalszy ciąg rapportu ministra spraw zagranicznych Champagny Napoleonowi uczynionego i w Senacie złożonego.

„Przez intrygi Anglików chcących oderwać Hiszpanią od przymierza z Francją X. Infantando i Królewicz Ferdynand stracili z tronu Króla 4. Chciał NP. zniszczyć to straszne nieprzyjaciół zwycięstwo: i kiedy nieszczęśliwy monarcha przeięty głębokim żalem chciał zrzuć się praw swoich, przyjął one NP. chcąc przywrócić dzieło Ludwika 14, które pokoy dało. Fanatyzm mnichów i intrygi Anglików zbuntowały niektóre prowincje hiszpańskie. Postrzeżono wtenczas wyraźnie skutki poruszenia które poprzedziło bitwę pod Jena. Ogień zapaloney woyny na południu ożywił i podniósł

nadzieie Austrii. Osądziła ona, iż zyskuje pomyslną chwilę do zniszczenia traktatu Prezburskiego, azatym uzbroiła całą swoją potęgę. Pod pozorem obrony wystawiła liczne bataliony, z którymi teraz grozi naziadem całym Niemcom; wezwwała całą ludność do broni. Xiążęta austriacy przebiegali prowincje rozrzucając odezwę, iak gdyby monarchia naiechana, była w niebezpieczeństwie. Uwiadomiony o tym rozkazaleś innie NP. uczynic nayspokojniejsze uwagi Ambassadorowi austriakiemu. Powróciwszy z Bayonne sam NP. oświadczyłęś głośno spokojne chęci sposobem równie szczerym i otwartym iako wielkim i wspaniałym. Przepowiedziałęś Posłowi Meternich że te przygotowania przedsięwzięte bez zamiaru pociągnąć muszą woynę przeciwko woli twoiej NP. i przeciwko chęci Cesarza austriackiego oraz iego ministrów. Bo raz poruszony lud, wstrzymany bydz niemoże bez wielkiego wstrząśnienia i koniecznie zwierchnikom ton dawać musi.

„Może byłoby zgodnym z mądrą polityką użyć w tym momencie całej siły, z którą otaczałęś natenczas monarchią austriacką, i ią rozbroić zupełnie; lecz przekładałęś opinią wielkiego dworu, który rozumiał, że można było ieszcze nawrócić Austrią do myśli spokojnych. Ambassador austriacki zapewnił że te poruszenia miały bydz bezskuteczne; co ieszcze zaręczył Cesarz własnym swoim pismem. Baron Vincent oddawca teraz wspomnionego listu zapewnił osobno o spokojnych chęciach Cesarza. Uwierzyłęś NP. tym doniesieniom i zapewniłęś wzajemnie listem z Erfurtu do Cesarza pisany o pokoju, oraz na zniesienie wszelkiej przyczyny do obawy rozkazaleś Xiążętom ligi reńskiej rozwiązać obozy, i ustąpić załogom z twierdz szląskich: nadto 200 t. woyska opuściło Niemcy.

„Daremnie oświadczyłęś to zaufanie. Najsłuszniejsze nadzieie zawiedzione zostały. Austriya zwiększą skwapliwością i natężeniem uzbraiała swoją potęgę i w zimie nieprzestała ćwiczyć milicyi. Tryest otworzył się dla Anglików: ich okręty wojenne wyprowadzały z portu floty kupieckie Austrii, i do Malty konwoiowały; ztąd zaś one przenosiły do portów wschodnich towary angielskie. Insurgenci hiszpańscy uroczyście byli przyięci w Tryescie. Agent austriacki w Hiszpanii został agentem luntty buntowniczej i roznosicielem fałszywych nowin. Pokazały się niezliczone paszkwile w kraiach austriackich; ogłosiły one klęskę straszną francuzów pod Roncevaux: bolały zapewne austriackie umysły, że panowanie twoie było obrazem cudów Karola wielkiego bynajmniey nieprzycmionym zmyślonemi iego porażkami. Wszystko pokazywało, że Austriya rzeczewiscie zagrażała woyną i po nieprzyjacielsku czynić zaczęła.

Odbierając takie wiadomości w Hiszpanii, roznosiłęś wszędzie tam zwycięstwo: rozproszyłęś iak pył woyska hiszpańskie: woysko angielskie uciekać zaczęło z tym większym niebezpieczeństwem, iż miało w pogoni ciebie samego NP. Jeden z pomiędzy wielu przypadków odkrył Ci NP. związki rządu Austriackiego z Juntami hiszpańskimi; którym zapewne dla utrzymania ich odwagi upadającej przy-

obieczał 100 t. ludzi w posiłku. Nakoniec opatrność czuwająca zawsze nad tobą NP. odkryła zupełnie twoich nieprzyjaciół zdarzając ci poznać oświadczenie Króla angielskiego d. 16. grudnia uczynione w tej osnowie „Widok układów, a ztąd zwodnicza nadzieja pokoju, uczyniłyby najokropniejsze skutki u tych narodów, które dziś będąc pod wpływem Francji wahają się z wyborem, między zniszczeniem zupełnem przez swoją nieczynność, a niebezpieczeństwami nowej wojny. Próżna pokoiu nadzieja mogłaby zwolnić ich przygotowania, a boiaźń widzieć się opuszczonemi mogłaby zmienić ich przedsięwzięcie.”

„Tak Anglia ostrzegała Cię NP. o przygotowaniu Austrii: i to oddaliło pokoy morski szukany przez dwóch monarchów. Niemogłeś już wątpić, żeś jest zagrożony nową wojną. Obietnice Erfurtskie zgwałcone zostały; Austriya uzbroiła się przeciwko swemu Dobroczyńcy. Musiałeś więc NP. przypomnieć obowiązki swoje dla ludu i sprzymierzeńców; azatym przestałeś ścigać Anglików. Niech będzie wolno ministrowi, tłumaczowi opinii publicznej o 15 letnich niezrównanych zwycięztwach, uczynić uwagę, że twoi namiestnicy iakkolwiek byli szczęśliwi, sam NP. prowadząc swoje wojsko byłbyś jeszcze szczęśliwszy: żaden Anglik nie byłby powrócił na swoją wyspę. Powróciłeś do Valladolid dla dania ostatecznych rozkazów; napisałeś ztamtąd do Xiążąt ligi reńskiej ażeby przygotowali swoje kontingensa i sam do Paryża powróciłeś. Jeszcze uczyniłeś jeden krok dla odwrócenia klęsk wojennych, używając wdania się ministra wielkiego dworu. Azatym widział się on z Ambasadorem austriackim i iemu uczynił propozycją potrójnego związku i gwarancyi, mocą której Francya zaręczyłaby nietykalność monarchii przeciwko drugiemu mocarstwu, które zabezpieczyłoby też całość państwa przeciwko Francji, i wzajemnie Austriya gwarantowałaby obu tym mocarstwom ich posiadłości przeciwko przedsięwzięciu iedney lub drugiej strony: iednak z boleścią wyznać trzeba że te propozycye niewzięły skutku. Spodziewając się wszakże, że fakcya Anglii zaprzędana, nie potrafi stłumić głosu ludzi pocziwych i prawdziwie przywiązanych do swojej oyczyzny, niekazałeś ruszać armiom: stały więc reńskie wojska, i dywizye wewnętrzne na miejscu, wstrzymane w swoich wyprawach.

„Austriya nakoniec okazała się czym była przez 8 miesięcy wystawiła ogromną armią: wpołowie lutego rozkazała wszystkim wojskom ciągnąć ku granicom: cała monarchia stanęła pod bronią: oddawna walcząc z Francją w Konstantynopolu, iawnie zapowiedziała swoją nieprzyjaźń skłaniając Portę do zawarcia pokoju z Anglią. Jednak Wiedeń milczał, i od traktatu Fontenbleau żadney skargi i proźby nie uczynił. Doświadczyłeś NP. krzywdy przez zabicie gońców w Kroacyi, przez obelgi wyrządzone officerom francuzkim w Tryeście, przez pokrzywdzenie niektórych poddanych włoskich: spokojnie bezzadosyc uczynienia dowiedziałeś się od P. Metternich że Franciszek I stawia wojsko na stopniu wojennym, z przyczyny twoiego powrotu z Valladolid do Paryża, wezwania

Xiążąt ligi reńskiej i niektórych artykułów zamieszczanych w dziennikach. Rozkazałeś mi NP. ażebym przez notę odpowiedział: iakaż wyraziłem chęć pokoiu i iego potrzebę, oraz zapytałem się iaką Austriya rości pretensją i do kogo? P. Metternich w odpowiedzi swojej d. 12 wyraził, że Austriya uzbroić się musiała z powodu uzbroienia się Francji; rozumiałby kto że wyciągnięcie woysk ze Szląska i Warszawy oraz przeniesienie 200 t. z Niemiec do Hiszpanii, znaczy zagrożenie Austrii.

„Musiałeś w tenczas NP. wyrzec się swoich projektów przeciwko Anglikom i Sycylii, oraz wstrzymać wyprawy z Neapolu, Brestu, Boulogne, Flessingi i Tulonu: wszystkie rozkazy cofnione zostały, a wojska poszły do Niemiec. W istocie Austriya ruszyła wszystkie sprężyny do uzbroienia całej swojej potęgi nie dla tego, że Francya uzbroiła się, lecz dla tego że ją widziała osłabioną przez wojnę hiszpańską, i że spodziewała się odzyskać swój wpływ niebezpieczny. Zaczęła wojnę nieuczyniwszy żadney skargi, proźby i propozycyi, nie doświadczywszy żadney krzywdy i pogróżki, oprócz oświadczenia trwałego pokoju i szczęścia. Odrzuciła gwarancyą dwóch dworów przez dwóch W. Monarchów Ambasadorem austriackim zaproponowaną, a przedsięwzięła wojnę przeciwko obu tym mocarstwom. Nie szuka więc Austriya bezpieczeństwa swego, lecz intryga ją prowadzi. Traktaty iey los zapewniające przestały już być dla niej prawem; nazywa one skutkiem czasów nieszczęśliwych; iak gdyby zwyciężony nie był obowiązany do honoru i wiary, wtenczas nawet kiedyby nie miał wdzięczności dla wspianalego zwycięzcy. Zapomniano na wszystkie dobrodzieystwa, i wszystkie obietnice złamano. Odebrałeś NP. wiadomość, że wojska austriackie przeszły przez Inn i już wojnę zaczęły. List wodza austriackiego doniosł generałowi francuzkiemu, że każdy będzie po nieprzyjacielsku traktowany, ktoby się postępującym naprzód sprzeciwiał.

„Uczyniłeś NP. dla odwrócenia tej wojny nierozważnie przedsięwziętej wszystko to co tylko roztropność i umiarkowanie kazały, dla zachowania w pokoiu ludu i oszczędzenia krwi ludzkiej. Lecz gdy dotąd Austriya ciągle była przeszkodą do zawarcia pokoju morskiego, żałować nie trzeba że sama dziś spieszy do podniesienia tej zawady. Pokoy morski nastąpi w tenczas kiedy spokojność lądowa ugruntowaną zostanie; kiedy Anglicy stracą nadzieję w swoich intrygach i złocie. Bogdayby przynajmniej takie nastąpiły skutki tej nowej wojny! Niezazdrościsz potędze austriackiej, nieżadasz iey zniszczenia, lecz bogdaybys zmuszony walczyć przyprowadził ją do prawdziwego stanu pokoju; który pierwszym jest celem chęci twoich. NP! Lud twój wesprze cię w tej nowej walce, czuie on dziwną przezorność i opatrność twoją, kiedy możesz prowadzić tę nową wojnę bez nowych ciężarów. Ten lud czuły, wdzięczny, obrońca sprawiedliwości, wielkości, przywiązany do chwaly rycerskiej podejmie wszystkie trudy, i jeżeli trzeba będzie zapewnić szczęśliwe powodzenie oręża twoiego.

Miedzy papierami przy tym raporcie w

Senacie złożonemi iest Hrabiego Champagny d. 16 lipca 1808 list z Bayonne do H. Meternich pisany w tych wyrazach „Officer polski Joung porucznik z 2go re:piechoty poiechawszy do Gallicyi w interessach domowych aresztowany został chociaż miał paszport porządny. Nadaremnie Mar: Davoust domagał się u H. Niepperg kommandanta granicznego ażeby uwolnił pomienionego officera, nadaremnie przekładał, że on był opatrzony paszportem, iakiego sami Austriacy żądali, Por Joung został w areście i papiery iemu nie były powrócone. Trudno z tey okoliczności, ieżeli nieżalić się, przynajmniej nieubolewać nad postępowaniem rządu austriackiego w Gallicyi względem Xięstwa Warszawskiego. Komunikacya coraz iest trudniejsza. Niepozwalaią iuż, chyba po wielu zabiegach, przeprowadzać żywności potrzebney dla Warszawy. Ostro postępuią z Francuzami i z temi kraiami w których oni się znyduią. Do tego cóż znaczą te 3 statki amerykańskie do Tryestu wprowadzone, które podług powszechney wiadomości przyniosły ładunek z Anglii i Malty. Co znaczą te przygotowania w gazetach ogłoszyne, i ten odgłos wojny z Wiednia po całych Niemcach rozchodzący się. Czy Austriya chce zadać straszne iakie ciosy gdy wszelkich natęża sposobow? Zdziwiony niemogłem niewynurzyć moiey boiaźni o ogule rzeczy w tey nocy co do szczegulnego interessu. „

Drugi list teyże iest treści. Trzeci list 27 lipca pisany do H. Meternich tłumaczy, iż Champagny chce partykularnie przełożyć uwagi względem nadzwyczajnego uzbraiania się Austrii, nim Imperator urzędową notę podać każe: że ieżeli raz woyska będą ruszone, iedna iskierka będzie mogła wzniecić pożar, który całą Anstryą pochłonąć może, że Austriya mieć żadney pomocy lądowej niemoże: że listy kupieckie, dzienniki rozmaite, odezwy AX. Jana i H. Saurau do obywatelow Tryestu niepozwalaią wątpić o wojnie, lecz zastanowić się powinna nad przepaścią do której leci.

RATYZBONA d. 27 kwietnia. D. 18 zebrałi się w naszym mieście francuzi d. 19 przyprowadzili częściami do 3 t. ieńców austriackich. D. 20, kiedy francuzi ruszyli całą potęgę do Eckmühl, Austriacy opanowali nasze miasto i wzięli w niewolę 2 bataliony francuzkie dla straży mostu zostawione. D. 23 po wygranych walnych bitwach atakowali nasze miasto; dzień cały zdział strzelali; wieczorem szturmem z wielką klęską Austriakow zdobyli i wielu ieńców zabrali. Ucierpiało wiele miasto od kul i ognia. D. 24 Napoleon przybył do nas, stanął w pałacu X. Prymasa. D. 25 o 10tej udał się konno do Stadarnhof, odprawił popisy, i przejeżdżał zgorzeliska. D. 26 wyjechał, iak rozumieią do Landshut. Wielu nader obywatelow straciło domy i maiątki swoje, miasta poznać w ruinach niemożna. D. 24 ogłoszono u nas rozkaz dzienny podpisany przez Napoleona i Berthier w tych wyrazach.

„Żołnierze! Ziściliście moią nadzieię; waszém meztwem nadgrodziliście niedostatek w liczbie: z chwałą pokazaliście różnicę między żołnierzami Cezara a tłumami uzbroionemi

Xerxesa. W kilku dniach tryumfowaliśmy w 3 bitwach pod Tann, Abensberg i Eckmühl oraz w potyczkach pod Persing, Landshut, Ratyzboną. Skutkiem bystrości waszych obrótow i waszey odwagi iest 100 dział, 40 chorągwi, 50 t. ieńcow, 3 ekwipaże mostowe z uprzężem, 3 t. wozow zaprzężonych z bagażami i wszystkie kassy regimentowe. Krzywo - przysiężca zaślepił Austriakow, i zdawał się u nich zagladzić wszelką o was pamięć; lecz prędko obudzili się, kiedyście się im pokazali straszniejszemi iak nigdy niebyliście. Niedawno Inn przebyli i ziemię naszych sprzymierzeńcow naiechali, niedawno podchlebiali sobie przenieść wojnę do szrodka naszej oyczyzny. Dziś rozgromieni i przestraszeni uciekaią; miesiąc nie płynie a wszyscy w Wiedniu będziemy. „ Przybyły do Auszpurga goniec przyniosł wiadomość że d. 25 rano woysko francuzkie uderzyło na nieprzyaciela w okolicach Braunau i zupełnie go pobiło. Na placu bitwy zostało 20 t. iuż rannych iuż zabitych. Francuzi wzięli 50 t. ieńcow i 53 dział, oraz całe bagaże zdobyli.

Wiadomości z Włoch przez Szwaycary przechodzące donoszą że część woyska francuzkiego wydała bitwę Austriakom d. 16 pod Sacile. Z uporem obie strony wałczyły: wieś Porzia wielokrotnie była zdobyta i odzyskana od gtey z rana do 3ciey po południu zwyciężali francuzi lubo 3kroć słabsi: w tenczas Austriacy wszystkich sił natężyli, a woysko francuzkie liczbą słabsze i dzienną walką zmordowane nazad przeszło rzekę Livenza: strata nieprzyacielska nader wielka. D. 17 kolumna austriacka ruszyła na Piawę: G. Seras z dywizyą swoją na rozkaz Vice-króla chociaż 3kroć liczbą mnieyszy wstrzymał zapędy nieprzyaciela a nawet z boku obeysciem zagroził; lecz iazda nieprzyacielska nagle pokazała się z ukrycia, azatym Vice-król rozkazał swoim udać się na Piawę. Liczyć należy stratę nieprzyaciół w zabitych ieńcach i rannych na 4 t. nasza 900 dochodzi. Vice-król stał na moście aż całe woysko przepравиło się, a potem rzucić go kazał; w ciągu 24 godzin nie zsiadał z konia dając ciągle rozkazy z nieustraszoną odwagą i rzadką spokojnością umysłu. D. 19 Eugeniusz Napoleon miał główną kwaterę w Trevisa, a nieprzyiciel nie tylko nieśmiał przechodzić za Piawę, lecz cofnąć się ma za Tagliamento. Do Mestre przyprowadzono 1100 ieńcow austriackich. G. Fontanelli po bitwie d. 17 wszedł do Trydentu, gdzie wielu austriakow wziął w niewolę. Słychać nawet że iuż Vice-król wkroczył z Włoch do Karynty i postąpił aż do Klagenfurt; rozumieią iż wkrótce połączy się z Napoleonem. Donoszą także, iż G. Seras pobił Austriakow niedaleko Gradiska i 2 t. ludzi wziął w niewolę nad Lizonzo.

LIPSK d. 3 Maia. Po wielkich zwycięztwach d. 21, 22, i 23 odniesionych Mar: Davoust przepравиł się na lewy brzeg Dunaju i pociągnął do Czech, dokąd d. 30 Mar: Bernadotte X. Portecorvo miał wkroczyć. Mar: Massena X. Rivoli pociągnął po za Danaj do Passau; tu znalazłszy 400 ludzi broniących przeprawy przez Inn wszystkich wziął w niewolę i stanął pod Schar- ding.

DODATEK Nro 38.

DO GAZETY KURJERA LITEWSKIEGO

w WILNIE dnia 12. Maia ROKU 1809.

Kantor gazety Kurjera Litt: u XX. Piarow w Wilnie Pre-numeruje się rocznie i pół rocznie w terminach przed 1. Stycznia i 1. Lipca: na prowincję za każde pół rocze po rubli 7, w mieście po rubli 4 i pół, każda sztuka po dwudziestce.

Niżej podpisany znajdując w Dodatku Gazety Kurjera Litewskiego Doniesienie przez Jerzego Romanowskiego Furmana kilkakrotnie ponowione, w którym wyraża, iż nieznaomy iakś Jegomość najawszy u onego trzy konie z Bryczką i czelkiem, które dotąd niezwrocił, iakoby miał mieszkanie w Domie niżej piszącego się za Wileńską Bramą położonym naje i z onego wyjechał — Ze takowe doniesienie Jerzego Romanowskiego o pomienionym Jegomościu, iżby miał stancję u niżej piszącego się, i w d. 29 Marca z iego domu miał wyjechać, jest fałszywe i krzywdzące tenże niżej podpisany przed Powszechnością ogłasza i oświadcza.

Jerzy Zukowski Rottm: Pitu Pińskiego.

W Dobrach zeszłego JW. Hrabi Tyszkiewicza Aktualnego Taynego Sowietnika w Powiecie Lidzkim leżących zwanych Horodna, znajdujących się do sprzedania Konie, Ogiery, Wałachy, Kłaczki stadne, oraz Zrzebce zdadne pod wierzch i do zaprzęgu, ktoby życzył sobie onych nabyć, niech się uda do wyż rzeczoney majątności Horodna, a od Zarządzającego odbierze wiadomość o cenie.

Tudzież w Pałacu tegoż JW. Hrabi Tyszkiewicza na Niemieckiej Ulicy sytuowanym znajdujących się Wina do zprzedania, iako to: Wino Węgierskie stare w nayprzedniejszym gatunku, Wino Sukcesor zwane, Wino stare Malago, oraz miód stary, o cenie od Zawadowcy w tymże Pałacu będącego poweźmie wiadomość.

Niżej podpisany przez niniejsze ogłoszenie zawiadamia, że Kamienica na Ulicy Zamkowej położona Pogrebowska zwana pod Nro 106 będąca kupiona została na wieczność za prawem wieczysto przedawnym od WW. JPP. Michała Mackiewicza Sędziego Borysowskiego w Imieniu W. Hornowskiego czyniącego, i Antoniego Narkiewicza Kapitana b. W. Pol. wydany. Jeżeliby kto miał iaką pretensję na też Kamienicy, opartą, niech się zgłosi do nowego Nabywcy w nayrychlejszym czasie do mnie piszącego się.

Piotr Feheber Possesor tegoż Domu.

Excerpt Oświadczenia Roku 1809 Miesiąca Maia 4 dnia. — Oświadczenie Imię w obrobie swojej i potomstwa własności czyni się w następnym wyrażeniu. — Iż Justyn Jasiński Wójskowiec Wileński Syn oświadcza, iż się zawiódł nadzieję i życzenia matki, ledwo bowiem dochodził moment lat 17 kompletujący Justynowi Jasińskiemu, już wszelkie z obowiązków syna wyłamanie się zapowiedział, wraz sprzykrzyło się mu bezpieczeństwo należnej dla niego własności — całość iey dla niego nie miła, a przyszłe ubóstwo pożądane, lubo bowiem oświadcza, iż się matka opisami na dożywocie dóbr wszelkich ubezpieczona, lubo własnych summ należność na tychże

opiera majątkach, lubo W. Norbert Jasiński syn starszy oświadcza, iż się równe w majątkach stanowi Aktorstwo — lubo czterech córek exdotacya na ogólny zwała się majątek, lubo dotąd niedzielny, wszakże Justyn Jasiński, mając przystoynne w domu matki przebycie, trwonić bez uważnie postanowił majątek — Dat tego dowody, gdy w dniach 6 po skończeniu lat 18, wieś Wiciny zwaną niedzielną całkowicie JW. Józefowi Gorskiemu i iego Opiekunom wyprzedał, pisząc za brata swojego starszego ewikcyą. Błąd młodości dopełnił, gdy rzecz bratnią i siostr przeciw ich woli frymarcząc swoją dalszą własność w odpowiedz uwikłał, a bez znajomości szasunku rzecz dokonał, dowodzi tego ciągle, gdy różnemi w opisy przedaźne wchodzi, a za rodzeństwo i matkę swoją ewikcyonalnie pisze się, gdy długi bez potrzebne zaciągając, na wyższą daleko ilość wydaie wexle, aco większa, żądanych uwag i przestrog, ani do niżej piszącego się ani od rodzeństwa nie przyymuie i przyymować niechce. — Gdy więc takie Justyna Jasińskiego kroki obrażają bezpieczeństwo własności oświadcza, iż się i iey potomstwa, wypada wyrazami prawa przemówić do powszechności, które w konstytucyi 1776 roku pod tytułem zagroźzenia młodym straceniam substancyi, następuie, są zawarte „przychylić się do Kost: 1768 i innych które zabroniły synom pod opieką rodziców będącym i fortuny sobie „nie mającym wypuszczoney, długow zaciagać „arty pieniężne i wexle dawać „przeto zapobiegując fortun upadkowi, wszystkie tego gatunku wexle, karty pieniężne i zapisy, za nieważne mieć „chcemy „ — Oświadcza, iż się naturalna syna opiekunka z pod swojej, nie uwolniła Justyna Jasińskiego Opiekę, ieszcze Justyn Jasiński żadnego nie jest posiadającym majątku, ani bez działu z bratem i siostrami, ony odziedziczyć może, a z tych powodów, iak wszelkie Justyna Jasińskiego postanowione tranzakta, tak postanowić się mogące za nieważne deklarując, żeby ktokolwiek był przez niego uwiedzionym, w ogólności oświadcza się, ostrzega i to oświadczenie własną ręką podpisuje.

Na skutek Ukazu Rządu Gubernińskiego Litewsko - Wileńskiego dnia dzisiejszego za Nro 158. do Rady Miejskiej Wileńskiej na Jey Raport wysłanego; taż Rada podaie do powszechny wiadomości: że Folwark Funduszowy Miejski Wysocki Dwor zwany z przyłączonymi do onego pod Wysokim i pod Gurzem, ze wszelką do onego przynależnością, usiewem Jarzynym i żytnim, bydlęm rogatym i nie rogatym, z Karczmami, i dalszą, propinacją na sporządzonym podawczym Inwentarzu poszczególnionemi, na lat dwie, od dnia 23 przeszłego Msca Aprila Roku idącego 1809, po dzień 23 Msca Aprila Roku 1811 przez Publiczną Licytacyą w tenutę arędowną od Rady wypuszczonym zostanie; do iakowey Licytacyi naczynają się trzy terminy: pierwszy dnia 10, drugi dnia 12, trzeci i ostateczny dnia 14 terażniejszego Msca Maia; aby więc życzący wziąć od Miasta w dwóletnią arędowną tenutę pomienioną Folwark, ze wszelkimi onego przyległościami do takowey Licytacyi w każdym naznaczonym dniu od godziny 8mej ranney do godziny drugiej z południa publicznie na Ratuszu w Radzie odchodzić mający, z dostatecznymi dowodami pewność dotrzymania zawarć się mającego Kontraktu, i wszelką swobodność oddającego się pod Ewikcyą Mi-

stu Majątku probującemi, przy formalnych na piśmie doniesieniach względem Ambieney; do takowej Licytacji na Ratuszu w Radzie stawali i iawili się. Rada z umieszczeniem niniejszey Publikacyi do Gazety Kuryera Litewskiego ogłasza — Gdzie w każdym wyrażonym terminie Imięciom Ambientom Punkta przed kontraktowe, że czytane i Inwentarze komunikowane przez Radę będą, oraz że naywiększą Miastu za takowy Foliwark postępujący aręde Kontrakt wydany od Rady otrzyma Rada Mieyska Wileńska Uwiadamia. Datt na Ratuszu Wileńskim w Radzie tegoż Miasta Roku 1809 Mscia Maia 5 dnia.

Oświadczenie Imieniem WW. JPP. Karola Maiora b. W. Poll: Stefana Staros: Pronmiews: braci Grodkowskich w następney okoliczności czyni się: Zygmunt Grodkowski Marszałek Wileńsk: brat rodzony oświadczaających się zezedł z tego świata w Mieście Wilnie na dniu 28 Aprila teraszn: 1809 Ru niezostawiając żadney dyspozycyi, ani też wiadomości o stanie swoich interesów. Zostawił Maieństwo dziedziczną od Xcia Radziwiłły nabytą w Pttcie Wileńsk: sytuowaną nazwaną Bobordzie, i nieco w ruchomości, lecz kiedy oświadczaający się Bracia, Naturalni Sukcessorowie niemoga znać, ani z kąd poinformować się o stanie długów onego, gdyby więc przez Kredytorow lub iakich pretensorow zeszłego kłóconemi niebyli, pozostałego po nim majątku na siebie niezaymować, i dopiero w tym celu jedynie, ażeby istotni Wierzyciele słuszną zyskali satysfakcyą, tychże Wierzycieli iako i wszystkich iakiegokolwiek tytułu pretensorow, Oświadczaający się Sukcessorowie przez niniejsze zawiadomienia upraszają, ażeby dla układów raczyli albo sami przybydź, albo od siebie zesłać Plenipotentów na dzień 7 Julii teraszn: 1809 Ru do Miasta Gubern: Wilna, przed Akta Grodz: Wileń: na iakowy termin sami oświadczaający się niezawodnie bydź mają w tym miejscu. I tak za zebraniem się wszystkich Kredytorow i Pretensorow, kiedy się wyświeci massa długów zeszłego Zygmunta Grodkowskiego Marszał: Wileńsk: podadzą się, oraz środki ze strony oświadczaających się do uspokojenia istotnych Wierzycieli, na które jeśli raczą przystać JWW. WW. Wierzyciele uniknie się od wydatkow procederowych, i przez to samo massa funduszu uszczuploną niebędzie — Jeżeli zaś Wierzyciele zebrać się razem niezechcą, na ówczas Oświadczaający się przymuszeni będą podnieść konkurs dla iednoczasowej ze wszystkiemi rozprawy w uczynieniu prawney satysfakcyi — Jakowe Oświadczenia do zapisania w Akta publiczne iako też do ogłoszenia przy Gazetach podając, w imieniu własnym i Brata moiego podpisuję się. Grodkowski.

Ru 1809 Mca Apr: 25 dnia, Chłopiec Jakub Mickiewicz służący u Sędziów Broniców, wysłany z Wilna z furmanką Parokonną 24 Aprila do domu tychże Broniców, na której miał dwie beczki Soli, z tych iedną przedawszy niewolnie w drodze — z drugą przybył do Wilna, sam iednego lepszego Konia światło morow: i grzywą nisko ostrzyżoną wartuiącego czer: zł: 12, z pieniędzmi za Soli beczkę niwolnie przedaną wziętem z drogi tej uciekł, z Podbrzezia przez naiętego Zyda odesławszy furmankę z iednym tylko koniem i beczką soli — Takowy zbieg niskiego wzrostu włosow ostrzyżonych, Surdut ciemny szaraczkowy nowy ieszcze, kamizelką z dymy ciemną iedną, drugą światło nakrapianą, płaszcz ciemno zielony podnoszony i matelczek skurzany, wziół, poczyniwszy wprzód iak się później okazało w domu wiele szkod, takowy zbieg gdziebykolwiek z takim koniem i z taką opisaną Liberyą okazał się, prosi Sę-

dzia Bronic każdego żeby go iako zbiega wziół, do Miedziat w Parafii Zmeydeckiey leżącego majątku przystawił, a nadgodę prócz wyłożonych expensów przyzwoitą odbierze — w Imieniu Sędziego Bronica. *Matczusz Sokołowski Zarządzaający.*

Na skutek dekretów Sądu Taxatorsko-Exdywizorskiego, na rozdział massy majątku po zesłym z tego świata Xdzu Macieiu Hrabi Tyszkiewiczzu Kanon: Katedry Wileń: pozostałego (Remissą Sądu Gł: Litt: Wileń: 2go Departamentu naznaczonego) w dniu 21 Mscu Xbr: 1803 i w dniu 1 Maia idącego 1809 Ru zaszytych. — Ze wszelkiego tytułu majątek ruchomy, iako to: Konie, Bydło rogate, nie rogate, Ptastwo, Miedź Browarna, Zboże, Naczynia wszelkiego rodzaju Gospodarskie, i cokolwiek własności zeszłego Xdza Macieia Hrabi Tyszkiewiczza Kanon: w Starym Poniewiezu i Remigole znaydywać się może, in fundo Starego Poniewieza przez publiczną Licytacją więcej dającemu wyprzedawać się będzie w terminie 24 Maia roku idącego, ktoby życzył sobie z takowy licytacji nabywać zechce w terminie powyższym na miejscu zadeterminowanym naydywać się — Datt: w Wilnie 1809 Ru Mscia Maia 3 dnia.

Policya M. Wilna podaje do wiadomości, iż 1. Gildyi Kupca Abela Jzakowicza Sołowiewiczza Przykaszczyk Wólf Josielowicz Szklawer w tych dniach wyieżdża zagranicę, ktoby do niego miał iaką preten-syą ma się iawić do teyże Policyi. Maia 8 dnia 1809 Roku.

Radny Samuel Kahle.

Frydryk Frohland Obywatel Wileń: ogłasza ku powszechney wiadomości, iż roku 1802 wydał był Fryderykowi Lukasowi kartę na Rubli srebr: krzyżowych Trzystu u siebie deponowanych, a lubo dawno tę sumnę opłacił iak Dekret Magistratu świadeży i tę kartę uniekzemił, gdy dotąd niema takowej karteczki z Kancenaryt Magistratu powrócone, i gdy przez zmianę Regentow zawalać się mogła, lub przeysć w nieznaione ręce. Przeto obwieszcza, ażeby oney nie nabywano, ani iakiegokolwiek układy o nią czyniono, lecz iako nieważną wszędzie uważano.

W Księgarni F. Hasselbacha przybyły następujące Xiażki: Adele i Teodor, czyli listy o edukacyi, tłumaczone z dzieła francuz: Pani de Genlis. 4 tomy zł: 2 gr: 20. Zycia i zdania sławnych wieku XVIII pisarzów zł: 5. Przygody Arystonousza, tłumaczone przez J. B. z oryginałem francuz: obok zł: 2 gr: 20. Zabawy plantacyi wiejskich, przez W. S. zł: 3 gr: 10. Moralne pisma Gellerta, z niemieckiego przełożone z Tomy zł: 16.

Słowo przeszley Szarady O-racz.

S Z A R A D A

Wszystko z pierwszych złożone, przywłaszczaném prawem.

Wielom sprawia dwie drugie i sobie niebawem.

C e n a t a r g o w a.						
Od d. 8 Maia do d. 12 tegoż					Rub	Kop
Beczka	Zyta	-	-	-	10.	80.
	Pszenicy	-	-	-	18.	
	Jęczmienia	-	-	-	8.	40.
	Owsa	-	-	-	6.	
	Grochu	-	-	-	9.	60.
Faska	Masła	-	-	-	4.	
Asygnacya	100 Rubli	-	-	-	47.	
Dukat	-	-	-	-	3.	30.